

Fundacja Wolność od Religii

Lublin 03.03.2014 r.

Ul. Fryderyka Chopina 41/2

20-023 Lublin

Pan Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

**00-583 Warszawa
Al. Ujazdowskie 1/3**

do wiadomości:

- 1) Minister Edukacji Narodowej - Pani Joanna Kluzik – Rostkowska
- 2) Rzecznik Praw Dziecka – Pan Marek Michalak
- 3) Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Szanowny Panie Premierze,

Zwracamy się z prośbą o podjęcie działań w związku z zaniechaniem ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie dyskryminujących praktyk związanych z umieszczeniem na ścianie stołówki publicznej Szkoły Podstawowej nr 51 w Lublinie informacji o tym, iż jedną (wymienioną jako pierwszą i zapisaną pogrubioną czcionką) z zasad kulturalnego spożywania posiłków jest to, iż uczeń **pamięta o modlitwie przed i po posiłku**.

Stanowisko Ministerstwa Edukacji Narodowej wyrażone w piśmie do Fundacji Wolność od Religii z 31.01.2014 r. zakłada, iż „przypomnienie o modlitwie przed i po posiłku z istoty rzeczy dotyczy tych uczniów, dla których praktyka takiej modlitwy wynika z wyznawanej przez nich religii.” Ponadto, pomimo iż Ministerstwo zwróciło uwagę dyrekcji szkoły na „niezręczność sformułowania” zapisu tej zasady kulturalnego spożywania posiłków zmiany zaproponowane przez Dyrekcję szkoły nie zostały zaakceptowane przez Radę Rodziców, a tym samym tablica pozostała w niezmienionej treści.

Zdaniem Ministerstwa Edukacji Narodowej określenia, które znalazły się na tablicy nie mają charakteru nakazów, w związku z tym dalsza interwencja organu nadzoru jest bezzasadna.

Ministerstwo Edukacji Narodowej powołuje się w swojej odpowiedzi na „prawo do publicznego uzewnętrzniania swojej religii, między innymi przez modlitwę.” Prawo to dotyczy jednak indywidualnych osób, nie zaś instytucji publicznych. Religię uzewnętrzniać może indywidualnie uczeń (swoim ubiorem, zachowaniem, modlitwą) ale nie szkoła – która jako instytucja państwowa nie tylko nie jest „wyznawcą” wiary ale zgodnie z Konstytucją powinna zachować neutralny światopoglądowo charakter.

Ministerstwo uznaje, że podjęcie interwencji w sprawie tablicy umieszczonej na stołówce w szkole Nr 51 w Lublinie nosiłoby znamiona cenzury. Jesteśmy przekonani, iż ingerowanie urzędu administracji centralnej w sprawie naruszenia neutralnego pod względem wyznania charakteru publicznej placówki oświatowej, nie tylko nie jest cenzurą ale jest obowiązkiem tego urzędu.

Pragniemy zwrócić uwagę, iż zgodnie z kompetencjami wynikającymi z art. 31 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) kurator oświaty, w imieniu wojewody sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami. Zgodnie z kompetencjami wynikającymi z art. 35 ust. 1 Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania również sprawuje nadzór pedagogiczny. Zgodnie z treścią art. 33 ust. 2 wspomnianemu nadzorowi pedagogicznemu podlega w szczególności przestrzeganie **praw dziecka i praw ucznia.**

Zgodnie z Konwencją Praw Dziecka ma ono prawo do wolności myśli, wyznania i manifestowania wiary, która jest traktowana jako sprawa osobista (art. 14 oraz art. 16). Zgodnie z art. 29 Państwa–Strony są zgodne, że nauka będzie ukierunkowana na „przygotowanie dziecka do odpowiedniego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni pomiędzy wszystkimi narodami, grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi oraz osobami rdzennego pochodzenia.”

Obecność w szkole publicznej (będącej miejscem edukacji i wychowania dla osób różnych wyznań jak i bezwyznaniowych) tablicy stwierdzającej, że modlitwa stanowi jeden z obowiązków przed przystąpieniem do posiłku, nie tylko jest sprzeczna z neutralnym charakterem wyznaniowym placówek publicznych, ale jest również potencjalnie negatywnym bodźcem socjalizacyjnym. **Prezentuje bowiem modlitwę jako normę społeczną, co stanowi jednocześnie przedstawienie osób bezwyznaniowych, czy ogółem – tych których status wyznaniowy nie zakłada takiej modlitwy – jako niespełniających tej normy, niekulturalnych. Służy to społecznemu wykluczeniu, groźbie stereotypu i ostracyzmowi.**

Oddanie Radzie Rodziców kompetencji decydowania o tej sprawie stanowi postawienie jej ponad hierarchią aktów prawa powszechnie obowiązującego – zapewniających neutralność wyznaniową państwa i równe traktowanie. To w ramach tego prawa powinna ona funkcjonować.

Równość nie pojawia się automatycznie wraz z wprowadzeniem równouprawnienia w przepisach prawnych. Nierówności wynikają często nie tyle z przepisów prawa, ile z nieformalnych czynników głęboko zakorzenionych w kulturze danego społeczeństwa, między innymi tradycji, nawyków i przekonań. Rolą państwa jest przeciwdziałanie stereotypom, które prowadzą do uprzedzeń i dyskryminacji określonych grup społecznych

i osób. W państwie takim jak Polska, które pretenduje do miana demokracji skonsolidowanej kwestie te są wyjątkowo istotne.

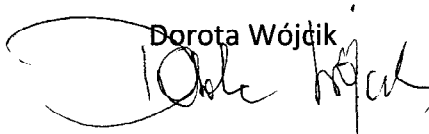
W kontekście komentarzy jakie pojawiły się odnośnie naszego protestu zaznaczamy, że celem naszych działań nie jest odebranie komuś prawa do modlitwy przed posiłkiem, ale zapewnienie stanu, w którym modlitwa przed posiłkiem nie będzie przedstawiana przez państwową placówkę jako norma społeczna.

Nasza fundacja wielokrotnie spotyka się z uzasadnianiem praktyk religijnych w miejscach publicznych, w tym w szkołach, brakiem wyrażanego sprzeciwu. Wiemy, że rodzice obawiają się zgłaszać tego typu sprawy do dyrekcji szkół ze względu na częsty brak zrozumienia i kłopoty, które mogą spotkać dzieci ze strony nauczycieli i rówieśników. Brak sprzeciwów oraz wieloletnia praktyka nie mogą być uzasadnieniem tego typu działań. Dyrektor przedszkola i szkoły powinien naszym zdaniem wykazywać się troską o wszystkich uczniów oraz wrażliwością, która pozwala uniknąć krzywdzących sytuacji, nie czekając na protesty ze strony rodziców. Sytuacja w ww. szkole jest dotkliwa także dlatego, że rodzice w ciągu ostatnich 7-miu lat kilkakrotnie wyrażali sprzeciw wobec sytuacji, o której mowa wyżej.

Uprzejmie prosimy o zajęcie stanowiska w tej sprawie i podjęcie stosownych kroków wobec instytucji i osób sprawujących nadzór pedagogiczny nad Szkołą Podstawową nr 51 w Lublinie.

Prosimy również o informację zwrotną o działaniach podjętych w opisanej sprawie.

Z poważaniem

Dorota Wójcik

Prezeska Zarządu

Załączniki:

- 1) Kopia pisma DKOW.WEPW.5024.116.2013.GP z dnia 31.01.2014 z Ministerstwa Edukacji Narodowej
- 2) Kopia pisma WRE.021.5.2014.JM z dnia 16.01.2014 od Lubelskiego Kuratora Oświaty
- 3) Zdjęcie tablicy ze stołówki szkoły podst. Nr 51